

J.U. Opća bolnica
"Prim.dr. Abdulah Nakaš"
Sarajevo

BRIGA ZA MAJČINO ZDRAVLJE

Sarajevo, 12.11.2014.

Autor: Mr. sci. dr. Mirza Kozarić
Odjeljenje za ginekologiju i akušerstvo

Ishrana majke dojilje

- ▶ Sve majke moraju jesti i piti dovoljno kako bi se dobro osjećale i mogle brinuti za svoju obitelj.
- ▶ Majke ne moraju jesti posebnu hranu niti izbjegavati određenu hranu dok doje.
- ▶ Ako su zalihe hrane ograničene, za zdravlje i prehranu majke i djeteta je bolje davati hranu majci kako bi se mogla brinuti za dijete nego davati djetetu umjetnu hranu.

Kontracepcijska metoda laktacijske amenoreje

- ▶ U 98 % slučajeva učinkovita je kontracepcijska metoda ako:
 - Majka nema menstruaciju
 - Majka isključivo doji i danju i noću uz mali razmak između podoja
 - Dijete je mlađe od 6 mjeseci

Kontracepcijske tablete koje sadrže estrogen nisu pogodne za dojilje.

Dojenje u slučaju bolesti majke

- ▶ Žene mogu nastaviti dojiti u gotovo svim slučajevima kada su bolesne

Prednosti dojenja:

- ▶ Majčino tijelo sadrži
 - Antitijela → mlijeko → novorođenče
 - Zaštita zdravlja
 - Optimalan rast i razvoj
 - Manji rizik od pretilosti
- ▶ Dojenje je jednostavniji način prehrane od umjetne ishrane novorođenčeta

Kako podržati dojenje kod bolesne majke?

- ▶ Objasniti vrijednost nastavljanja dojenja
- ▶ Smanjiti odvojenost majke i djeteta
- ▶ Dovoljan unos tečnosti
- ▶ Pomoć majki da se udobno smjesti za dojenje
- ▶ Ako se majka loše osjeća, preporuka je izdajati mlijeko i hraniti dojenče majčinim mlijekom
- ▶ Odabir lijekova koji nisu opasni za dojenje.

Kako podržati dojenje kod bolesne majke?

- ▶ Hospitalizacija ne predstavlja kontraindikaciju za dojenje.
- ▶ Ovisnost majke (duhan, alkohol, lake droge) ne predstavljaju kontraindikacije za dojenje.
- ▶ Dojenje se ne preporučuje ovisnicama o intravenskim drogama.
- ▶ Kod uobičajenih zaraznih bolesti poput respiratorne infekcije, grlobolje ili infekcije GI trakta postoji veći rizik od infekcije ako dijete ne doji–
- ▶ Ako majka ne doji, preporučiti zamjensku dojilju (banka majčinog mlijeka).

Preporuke UNICEF-a/SZO za dojenje HIV pozitivnih majki

- ▶ Kada je zamjensko dojenje dostupno, izvedivo, finansijski moguće, održivo i sigurno, preporučuje se svim HIV pozitivnim majkama da izbjegavaju dojenje.
- ▶ U suprotnom, isključivo dojenje, dojenje kao jedini način prehrane preporučuje se tijekom prvih šest mjeseci života, nakon čega bi trebalo biti prekinuto.

Zarazne bolesi majke

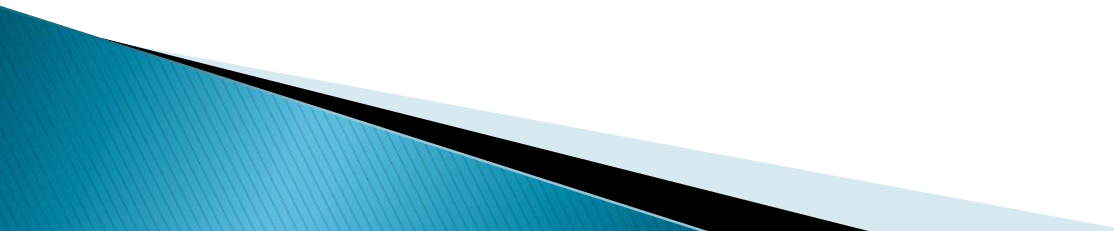
- ▶ Absces dojke – dojenje se ne preporučuje na bolesnoj dojci
 - Dojenje nastaviti kada se izvrši drenaža i započne liječenje antibioticima
- ▶ HSV-1 – dojenje se ne preporučuje dok se lezije ne povuku
- ▶ Vodene kozice/Herpes zoster– dojenje se ne preporučuje.

Dojenje nije kontraindicirano u slučaju sljedećih bolesti majke

- ▶ **Hepatitis B** – novorođenče bi trebalo primiti cjepivo protiv Hepatitisa B prvih 48h
- ▶ **Tuberkuloza** – majke bi trebale normalno nastaviti dojenje i liječenje u skladu sa nacionalnim smjernicama za liječenje tuberkuloze
- ▶ **Mastitis** – općenito tokom terapije antibioticima preporučuje se nastavak dojenja

*www.who.int/child-adolescent-health/publications/pubnutrition.htm

Lijekovi i dojenje

- ▶ Većina lijekova dospijeva u majčino mlijeko u malim količinama.
 - ▶ U većini slučajeva prestanak dojenja može biti opasnije za dijete od samog lijeka.
-

- ▶ **Dojenje je kontraindicirano** ako majka uzma:
 - Lijekove protiv raka (citostatici)
 - Radioaktivne tvari (privremeno prekinuti dojenje)
- ▶ **Koristite alternativne lijekove** ako je moguće:
 - Hloramfenikol, tetraciklini, metronidazol, konolonski antibiotici (ciprofloksacin)
- ▶ Pratite dijete zbog žutice
 - Sulfonamidi, dapson, sulfametoksazol+timetroprim
- ▶ Koristite alternativni lijek (može smanjiti količinu mlijeka):
 - Estrogeni, kontracepcijske pilule koje sadrže estrogen, tijazidski diuretici, ergometrin
- ▶ Pratite moguće nuspojave, pospanost djeteta
 - Psihijatrijski lijekovi, antikonvulzivi

Lijekovi i dojenje

- ▶ **Sigurni u uobičajenim dozama:**
- ▶ Analgetici i antipiretici (kratko uzimanje)
 - (paracetamol, acetilsalicilna kiselina)
- ▶ Antibiotici
 - Ampicilin, amoksicilin, kloksacilin, penicilini, eritromicin
- ▶ Tuberkulostatici
- ▶ Lijekovi protiv malarije (osim meflokina, Fansidar)
- ▶ Bronhodilatatori (npr. Salbutamol), kortikosteroidi, antihistaminici
- ▶ Antacidi, lijekovi za DM, većina antihipertenziva
- ▶ Prehrambeni dodaci– jod, željezo, vitamini

Provjeriti sigurnost lijeka na popisu SZO

* www.who.int/child-adolescent-health/

HVALA!